Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2025)0188

Galimybės supaprastinti sanglaudos fondus

2025 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl galimybių supaprastinti sanglaudos fondus (2024/2106(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 4, 162, 174–178 ir 349 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės[1] (Bendrųjų nuostatų reglamentas, BNR),

– atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1058 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo[2],

– atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1056, kuriuo įsteigiamas Teisingos pertvarkos fondas[3],

– atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1059 dėl konkrečių nuostatų, taikomų siekiant Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo (INTERREG), kuris remiamas Europos regioninės plėtros fondo ir išorės

---

1 OL L 231, 2021 6 30, p. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.
2 OL L 231, 2021 6 30, p. 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj.
3 OL L 231, 2021 6 30, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj.

finansavimo priemonių lėšomis[1],

– atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1057, kuriuo nustatomas „Europos socialinis fondas +“ (ESF+) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1296/2013[2],

– atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/460, kuriuo dėl konkrečių priemonių investicijoms į valstybių narių sveikatos priežiūros sistemas ir kitus jų ekonomikos sektorius sutelkti reaguojant į COVID-19 protrūkį iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013 ir (ES) Nr. 508/2014 (Atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyva)[3],

– atsižvelgdamas į 2025 m. gegužės 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2025/925 dėl pasienio regionų vystymosi ir augimo priemonės (BRIDGEforEU)[4],

– atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005[5],

– atsižvelgdamas į 2014 m. sausio 7 d. Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) Nr. 240/2014 dėl Europos struktūrinių ir investicinių fondų Europos partnerystės elgesio kodekso[6] (Europos partnerystės elgesio kodeksas),

– atsižvelgdamas į savo 2024 m. sausio 16 d. rezoliuciją dėl teritorinio vystymosi įgyvendinimo (BNR III antraštinės dalies II skyrius) ir jo taikymo Europos teritorinėje darbotvarkėje iki 2030 m.[7],

– atsižvelgdamas į 2025 m. sausio 24 d. Regionų komiteto nuomonę „ES biudžetas ir teritorinė politika: pasiūlymai dėl naujos struktūros

---

1 OL L 231, 2021 6 30, p. 94, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1059/oj.
2 OL L 231, 2021 6 30, p. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj.
3 OL L 99, 2020 3 31, p. 5, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/460/oj.
4 OL L, 2025/925, 2025 5 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/925/oj.
5 OL L 347, 2013 12 20, p. 487, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1305/oj.
6 OL L 74, 2014 3 14, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2014/240/oj.
7 OL C, C/2024/5704, 2024 10 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5704/oj.

ir įgyvendinimo mechanizmų DFP po 2027 m.“,

– atsižvelgdamas į 2025 m. vasario 27 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę „Stipresnis sanglaudos politikos po 2027 m. orientavimas į rezultatus. Iššūkiai, rizika ir galimybės“[1],

– atsižvelgdamas į 2025 m. vasario 11 d. Komisijos komunikatą „Rengiantis kitai daugiametei finansinei programai“ (COM(2025)0046),

– atsižvelgdamas į 2024 m. gruodžio 5 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę „Teritorinės darbotvarkės iki 2030 m. peržiūra. Siekiant labiau integruoto ir pilietiškesnio požiūrio bei tvirtesnių sąsajų su sanglaudos politika“[2],

– atsižvelgdamas į Europos Audito Rūmų 2023 finansinių metų metines ataskaitas,

– atsižvelgdamas į 2024 m. liepos 8 d. Europos Audito Rūmų ataskaitą „Apžvalga 03/2024: Patikinimo sistemos ir pagrindinių veiksnių, lėmusių 2014–2020 m. sanglaudos išlaidų klaidas, apžvalga“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. spalio 21 d. Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 22/2024 „Dvigubas finansavimas iš ES biudžeto. Kontrolės sistemose trūksta esminių elementų, kuriais būtų galima sumažinti padidėjusią riziką, kylančią taikant EGADP su išlaidomis nesusijusio finansavimo modelį“,

– atsižvelgdamas į Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 13/2024 „Pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę skirtų lėšų įsisavinimas: vyksta vėluojant ir išlieka rizika, kad priemonės nebus įgyvendintos, todėl nebus pasiekti EGADP tikslai“,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto ir Biudžeto kontrolės komiteto nuomones,

– atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto laiško forma išdėstytą nuomonę,

– atsižvelgdamas į Regioninės plėtros komiteto pranešimą (A10-0138/2025),

A. kadangi sanglaudos politika yra svarbiausia ES investicinė priemonė ekonominiams, socialiniams ir teritoriniams skirtumams mažinti ir

---

1 OL C, C/2025/2018, 2025 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2018/oj.

2 OL C, C/2025/773, 2025 2 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/773/oj.

jos ilgalaikiam pobūdžiui neturi kelti pavojaus neatidėliotinos priemonės ar pakeitimai, kuriais siekiama perskirstyti sanglaudos fondų lėšas kitiems prioritetams; kadangi sanglaudos politikos fondai ir toliau turi būti rezervuoti jų pagrindiniams tikslams;

B. kadangi regioninis bendradarbiavimas gali būti inovacijų ir atsparumo katalizatorius, o sanglaudos politikos priemonės turėtų sudaryti sąlygas tokiam bendradarbiavimui klestėti už teritorinių ir administracinių ribų;

C. kadangi sanglaudos politika atlieka esminį vaidmenį įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį, jo veiksmų planą ir pagrindinius tikslus, kuriais siekiama kovoti su skurdu, didinti užimtumą ir skatinti mokymąsi visą gyvenimą; kadangi su teisine valstybe bei su socialiniais ir žmogaus teisių standartais susijusios sąlygos yra būtinos ir joms neturi būti pakenkta supaprastinimo pastangomis; kadangi galimybė gauti sanglaudos politikos finansavimą turi užtikrinti visų žmonių apsaugą ir įtrauktį jų regionuose, neatsižvelgiant į lytį, amžių, pilietybę, sveikatos būklę, socialinę klasę, etninę kilmę, seksualinę orientaciją ar lytinę tapatybę;

D. kadangi sanglaudos politikos finansavimas sudaro apie 30 proc. viso ES biudžeto ir yra vienas iš pagrindinių Europos regionų rėmimo ramsčių ir būsimoje daugiametėje finansinėje programoje (DFP) turėtų išlikti atskiras ir neturėtų būti telkiamas su kitais fondais, kad būtų užtikrintas jo veiksmingumas mažinant teritorinius skirtumus ir skatinant ekonominę konvergenciją;

E. kadangi supaprastinta sanglaudos politika yra labai svarbi siekiant užtikrinti Europos atsparumą, teisingą ir tvarią žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir teisę likti šalyje visiems ES piliečiams, taip pat skatinti ES konkurencingumą;

F. kadangi vietos ir regionų valdžios institucijos yra geriausiai pasirengusios nustatyti vietos iššūkius ir galimybes ir yra labai svarbios partnerės įgyvendinant ES politinę darbotvarkę ir sanglaudos politiką, nes jos yra atsakingos už 54–58 proc. visų vyriausybių vykdomų viešųjų investicijų;

G. kadangi rengiant pagrindines strategines programas, pvz., partnerystės susitarimus, teisingos pertvarkos planus ir nacionalines reformų programas, dažnai trūksta koordinuoto požiūrio ir nepavyksta prasmingai įtraukti kompetentingų vietos ir regionų valdžios institucijų;

H. kadangi dabartiniu 2021–2027 m. programavimo laikotarpiu, kuris grindžiamas ankstesnėmis iniciatyvomis, toliau plečiant supaprastintą išlaidų apmokėjimą, nustatytas sutrumpintas politikos tikslų sąrašas ir aiškesnė intervencijos logika, taikant rodiklius, ne tokius griežtus ataskaitų teikimo reikalavimus ir bendrą audito tvarką;

I. kadangi sanglaudos politika tebėra vienas iš matomiausių ir apčiuopiamiausių Europos solidarumo simbolių ir kadangi ateityje turėtų būti taikomas principas „nepakenkti sanglaudai“, siekiant užtikrinti, kad sanglaudos politika ir toliau būtų orientuota į savo pagrindinę misiją – mažinti regioninius skirtumus ir skatinti ekonominę ir socialinę konvergenciją visoje ES;

J. kadangi vis dėlto vadovaujančiosios institucijos, tarpinės įstaigos, paramos gavėjai ir piliečiai toliau susiduria su didele administracine našta ir sunkumais, kurie ne tik daro poveikį projektų įgyvendinimo lygiui, bet ir kenkia sanglaudos politikos veiksmingumui, patikimumui, poveikiui, matomumui ir bendram suvokimui;

K. kadangi paramos gavėjams tenkanti administracinė našta teikti paraiškas dėl sanglaudos fondų remiamų projektų ir juos įgyvendinti didėjo su kiekvienu finansavimo laikotarpiu, sukurdama didėjantį atgrasomąjį poveikį, ir kadangi dėl paraiškų teikimo proceso sudėtingumo ir daug laiko užimančio pobūdžio dažnai skaičiuojamos sąnaudos ir nauda, o tai atgraso paramos gavėjus nuo paraiškų teikimo ir taip apriboja bendrą sanglaudos politikos veiksmingumą ir prieinamumą;

L. kadangi sanglaudos politikos fondų supaprastinimas turėtų papildyti kitas priemones, kad būtų užtikrintas tolesnis derinimas ir integracija;

M. kadangi viešieji pirkimai ir valstybės pagalbos taisyklės yra vienas iš pagrindinių administracinių išlaidų ir naštos šaltinių, kurį iš dalies lemia visose valstybėse narėse taikoma perteklinio reglamentavimo praktika, t. y. papildomi reikalavimai, kuriuos nacionalinės ir subnacionalinės valdžios institucijos nustato paramos gavėjams, be tų, kurie kyla iš ES teisės nuostatų, ir sudėtingas Bendrojo bendrosios išimties reglamento[1] aiškinimas ir taikymas įvairiomis teritorinėmis aplinkybėmis;

N. kadangi ankstesni sanglaudos politikos finansavimo laikotarpiai, ypač dabartinis 2021–2027 m. finansavimo laikotarpis, ne kartą prasidėjo per vėlai, o tai lemia didžiulį susikaupusių neišnagrinėtų reikalų spaudimą ir lėtą sanglaudos fondų lėšų išmokėjimą;

O. kadangi įvairūs veiksniai, įskaitant vėlavimą užbaigti rengti teisės aktų rinkinį ir partnerystės susitarimus bei programas, tuo pačiu metu įgyvendinamą Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę (EGADP), taip pat kintančią ir sudėtingą reglamentavimo aplinką, turėjo lemiamą įtaką dabartiniam žemam sanglaudos

---

[1] 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (OL L 187, 2014 6 26, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/651/oj).

politikos įgyvendinimo lygiui visose valstybėse narėse;

P. kadangi kintanti ir sudėtinga reglamentavimo aplinka labai trukdo laiku, veiksmingai ir efektyviai įgyvendinti sanglaudos politiką ir kadangi dėl šio sudėtingumo mažesnėms vietos valdžios institucijoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ) ir pilietinės visuomenės organizacijoms visoje ES tapo itin sudėtinga gauti sanglaudos politikos finansavimą;

Q. kadangi supaprastinimo priemonėmis turėtų būti užtikrinta pusiausvyra tarp, viena vertus, poreikio užtikrinti geresnes galimybes lengviau gauti finansavimą, kad būtų pasiekti tvarūs rezultatai, ir, kita vertus, poreikio apsaugoti ES biudžetą, deramai atsižvelgiant į institucinių ir neinstitucinių suinteresuotųjų subjektų susirūpinimą ir indėlį, ir pradėjus taikyti šias priemones joms neturėtų būti pakenkta vėl sukuriant sudėtingumą, prisidengiant nacionaliniais audito reikalavimais;

R. kadangi, jei vykdant ES biudžetą nuolat daroma daug klaidų, Komisija, kaip nustatyta Finansiniame reglamente[1], turi imtis taisomųjų priemonių, pvz., supaprastinti taikomas nuostatas, patobulinti kontrolės sistemas ir pertvarkyti programą ar įgyvendinimo sistemas;

S. kadangi peržiūrėta paskirstymo schema, pavadinta „Berlyno formule“, savo dabartine formuluote BNR XXVI priede, kuria BVP papildomas kitais svarbiais elementais, dar tinkamai neatspindi skirtumų tikrovėje;

T. kadangi Komisija, bandydama supaprastinti sanglaudos politiką, turi atsižvelgti į tai, kad esamos įgyvendinimo praktikos pakeitimai iš pradžių gali būti papildoma našta administracinėms institucijoms ir paramos gavėjams;

U. kadangi atliekant bet kokio pobūdžio sanglaudos politikos reformą ir supaprastinimą ir toliau turi būti remiamasi pasidalijamuoju valdymu, partnerystės principu, daugiapakopiu valdymu, subsidiarumu ir teritoriniu požiūriu; kadangi pasidalijamojo valdymo modelis pasirodė esąs vienas pagrindinių sanglaudos politikos ramsčių, užtikrinantis, kad ES lėšos būtų pritaikytos konkretiems regionų ir vietos teritorijų poreikiams, kartu skatinantis atsakomybę ir atskaitomybę visais valdymo lygmenimis; kadangi daugiapakopio valdymo sistema stiprinamas ES, nacionalinių, regioninių ir vietos valdžios institucijų bendradarbiavimas, užtikrinant, kad politika būtų veiksmingai rengiama ir įgyvendinama taip, kad atspindėtų teritorinę

---

[1] 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

įvairovę ir kuo labiau padidintų poveikį vietoje;

V. kadangi subsidiarumo principas galėtų būti geriau taikomas sanglaudos finansavimui, pvz., nustatant ribines vertes, kuriomis remiantis būtų galima netaikyti tam tikrų pareigų ir reikalavimų, kaip yra kitų ES fondų atveju;

W. kadangi teritorinio vystymosi priemonių (pvz., integruotų teritorinių investicijų (ITI) ir bendruomenės inicijuotos vietos plėtros (BIVP)) techniniai supaprastinimai jau įtraukti į 2021–2027 m. programavimo laikotarpio sanglaudos politikos programą, tačiau mažiems projektams vis dar tenka proporcingai didesnė administracinė našta (paramos gavėjams) ir administracinės išlaidos (programų institucijoms), palyginti su didesniais projektais; kadangi turi būti atsižvelgta į Europos Audito Rūmų išreikštą susirūpinimą dėl BIVP, ypač dėl neproporcingų administracinių išlaidų, palyginti su vietos veiklos grupių biudžetais;

X. kadangi, atsižvelgiant į dabartinius geopolitinius iššūkius, sanglaudos politika gali būti svarbi plėtojant pagrindinę dvejopo naudojimo infrastruktūrą, kuri taikos metu tenkina civilinius poreikius, kartu didinti teritorinį atsparumą ir reagavimą į krizes, ir kadangi nauji prioritetai negali būti nustatomi ilgalaikių investicijų į ES ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą sąskaita ar lemti tokių investicijų mažėjimą;

Y. kadangi sanglaudos politika nuosekliai rodė savo gebėjimą įsisavinti ir veiksmingai investuoti beveik visas jai skirtas ES lėšas; kadangi laipsniškas mokėjimų didėjimas antroje planavimo laikotarpio pusėje yra neatsiejamas daugiamečių programų bruožas, todėl panašaus teigiamo rezultato realiai galima tikėtis iki dabartinio programavimo laikotarpio pabaigos;

Z. kadangi kartu su reguliariais Komisijos auditais turėtų būti išlaikytas ir sustiprintas vieno bendro audito principas, taip pat turėtų būti įgyvendinamos priemonės, kuriomis siekiama sumažinti kontrolės ir auditų, sutampančių su to paties projekto ir paramos gavėjo nacionaline priežiūra regioniniu, nacionaliniu ir ES lygmenimis, dubliavimąsi, be kita ko, užtikrinant nuoseklų reglamentų aiškinimą ir kuo labiau sumažinant paramos gavėjams ir vadovaujančiosioms institucijoms tenkančią administracinę naštą;

AA. kadangi patikimo finansų valdymo principas reikalauja nepriklausomų audito procedūrų, kad būtų užtikrinta, jog laikomasi ES taisyklių; kadangi kliaujantis vien nacionaline priežiūra gali atsirasti vykdymo užtikrinimo ir stebėsenos skirtumų, o tai gali pakenkti vienodam finansų kontrolės taikymui visose valstybėse narėse ir galiausiai sukelti pavojų ES finansinių interesų apsaugai;

AB. kadangi patikimų audito mechanizmų užtikrinimas yra labai svarbus siekiant išlaikyti atskaitomybę, atsekamumą ir veiksmingumą

naudojant ES lėšas, padedant užkirsti kelią sukčiavimui, netinkamam valdymui ir nacionalinių priežiūros sistemų nenuoseklumui;

AC. kadangi sanglaudos politika turi išlikti atspari sukčiavimui, korupcijai ir bet kokiems bandymams panaudoti jos finansavimą pradinės misijos ir sutartų programos prioritetų neatitinkančiais tikslais, jį nukreipiant į investicijas, tenkinančias konkrečius asmeninius ar partijos politinius interesus; kadangi šiuo tikslu turi būti sugriežtintos sąlygos ir integruoti pažeidimų, įskaitant sukčiavimą, prevencijos, nustatymo ir ištaisymo mechanizmai; kadangi labai svarbu tinkamai taikyti partnerystės principą, skaidrumo reikalavimus ir kovos su sukčiavimu politiką;

AD. kadangi sutampančiais EGADP ir sanglaudos politikos prioritetais atskleidžiamas ES finansavimo susiskaidymas ir pabrėžiamas supaprastinto ir nuoseklaus požiūrio poreikis;

AE. kadangi pagal BNR 20 straipsnį jau leidžiama taikyti laikinas priemones dėl išskirtinių ar neįprastų aplinkybių;

1. pabrėžia, kad per pastaruosius penkerius metus sanglaudos politika atliko labai svarbų vaidmenį reaguojant į daugialypes ekstremaliąsias situacijas ir socialinius bei ekonominius iššūkius ir tai darė lanksčiai ir stiprindama valstybių narių solidarumą; vis dėlto mano, kad dėl nuolatinių reguliavimo sistemos pokyčių silpsta jos strateginis dėmesys; pabrėžia, kad reikia išlaikyti didelius užmojus, susijusius su jos ilgalaikėmis investicijomis ir teritoriniu pagrįstumu bei prioritetais, laikantis principo „nepakenkti sanglaudai“ ir daugiausia dėmesio skiriant ekonomikos augimui, darbo vietų kūrimui ir socialinėms paslaugoms, kad būtų galima įveikti iššūkius, susijusius su ES regionų netolygumais, gyvenimo kokybės gerinimu, teisinga žaliąja ir skaitmenine pertvarka, kokybiškų darbo vietų kūrimu ir skurdo naikinimu, daugiausia dėmesio skiriant vaikų skurdui ir būsto krizei;

2. įspėja, kad sanglaudos fondų lėšos neturėtų būti sistemingai nukreipiamos reagavimui į krizes, nes tai kenkia jų pagrindiniam tikslui – stiprinti ES ekonominę, teritorinę ir socialinę sanglaudą, mažinti regioninius skirtumus ir skatinti darnų vystymąsi, kadangi šiam tikslui skirtas finansavimas yra ribotas; vietoj to ragina ES biudžete sukurti nuolatinę ir sustiprintą specialią neatidėliotinos pagalbos priemonę, kuria būtų užtikrintas greitas ir koordinuotas reagavimas į būsimas krizes, nepakenkiant struktūriniam sanglaudos politikos vientisumui, siekiant užtikrinti, kad jos lėšos galėtų būti naudojamos siekiant pagrindinių jos tikslų;

3. primygtinai reikalauja, kad vykdant bet kokias būsimas reformas būtų išlaikytas pasidalijamasis valdymas, daugiapakopis valdymas ir teritorinis požiūris, siekiant užtikrinti veiksmingumą; be to, ragina vykdyti modernią, decentralizuotą ir sustiprintą sanglaudos politiką,

kurioje daugiausia dėmesio būtų skiriama žmonėms ir kuri būtų grindžiama tvirtomis partnerystėmis visais lygmenimis, nes tokia politika yra labai svarbi siekiant išlaikyti ir puoselėti ES vienybę didėjant geopolitiniams iššūkiams; primygtinai reikalauja, kad būtų privalomai taikomas partnerystės principas, kaip nurodyta BNR 8 straipsnyje, o Komisija jį griežtai tikrintų;

4. pripažįsta svarbias supaprastinimo priemones, kurios jau įvestos 2021–2027 m. programavimo laikotarpiu, visų pirma tai, kad patobulintos skaitmeninės e. sanglaudos priemonės, plačiau suderintos įvairių fondų taisyklės, padidintas programų valdymo lankstumas ir racionalizuotos tinkamumo finansuoti taisyklės; pabrėžia, kad reikia pereiti nuo hibridinio ir popieriniais dokumentais grindžiamo administravimo prie visiškai skaitmeninių procesų, taip didinant veiksmingumą ir sudarant palankesnes sąlygas paramos gavėjams ir vadovaujančiosioms institucijoms palaikyti elektroninį ryšį; mano, kad šioms supaprastinimo pastangoms trukdo keletas veiksnių, įskaitant darbo krūvį, atsiradusį dėl vėlavimo programuojant 2021–2027 m. finansavimo laikotarpį, dažnus reglamentų pakeitimus šiuo laikotarpiu, sudėtingas daugiasluoksnes audito ir kontrolės taisykles, taip pat perteklinį reglamentavimą, kai paramos gavėjams užkraunama ES reikalavimus viršijanti našta;

5. pabrėžia, kad ES lėšų valdymo, ataskaitų teikimo, stebėsenos ir audito skaitmeninimas yra nepaprastai svarbus siekiant pagerinti potencialių paramos gavėjų galimybes jomis naudotis ir užtikrinti efektyvesnį bei skaidresnį lėšų valdymą;

6. pabrėžia, kad supaprastinimas turėtų būti pagrindinis sanglaudos politikos principas; pabrėžia, kad supaprastinimo pastangos visų pirma turi būti orientuotos į tai, kad būtų mažinama paramos gavėjams tenkanti našta, jiems būtų sudaromos palankesnės sąlygos naudotis lėšomis ir mažinamas administracinis darbas, panaikinant nereikalingą procesų dubliavimą; atsižvelgdamas į tai, ragina valstybes nares vengti perteklinio reglamentavimo, t. y. ES reikalavimų papildymo nereikalingomis nacionalinėmis taisyklėmis, kuriuo užkraunama papildoma našta paramos gavėjams; pažymi, kad valstybės pagalbos taisyklių įgyvendinimas valstybėse narėse kai kuriais atvejais gali sukelti papildomų sunkumų, ir pabrėžia, kad kiti veiksniai, dėl kurių vėluojama, buvo 2014–2020 m. ir 2021–2027 m. programavimo laikotarpių dubliavimasis, taip pat EGADP sukūrimas;

7. pabrėžia, kad supaprastintas sanglaudos politikos reglamentavimas yra labai svarbus siekiant užtikrinti geresnį įgyvendinimą; mano, kad dėl pavėluoto sektorių teisės aktų priėmimo ir ilgo programavimo dokumentų priėmimo proceso ankstesniais programavimo laikotarpiais vėluota juos įgyvendinti, todėl ragina Komisiją laiku pateikti pasiūlymus dėl 2028–2034 m. finansavimo laikotarpio, kad regionines programas būtų galima patvirtinti nedelsiant po to, kai bus pradėta įgyvendinti kita DFP; rekomenduoja išnagrinėti, ar tam

tikri techniniai reglamentai ir reikalavimai galėtų būti pašalinti iš BNR ir įtraukti į gairių rinkinį arba vadovą, siekiant užtikrinti tikrumą ir tvarką valdančiųjų institucijų ir paramos gavėjų atžvilgiu; primena, kad dėl nepakankamo tikrumo dėl finansavimo priemonių įgyvendinimo administracinės institucijos, laikydamosi atsargumo principo, dažnai yra linkusios neaiškias nuostatas aiškinti siauriau;

8. reiškia susirūpinimą tiek dėl nepakankamo ES finansavimo papildomumo, nes 2021–2027 m. įgyvendinama daugiau kaip 50 daugiamečių programų, tiek dėl to, kad vis didesnė dalis (šiuo metu 40 proc.) finansavimo pagal dabartinę DFP valdoma centralizuotai, ir mano, kad turėtų būti išlaikytas arba net padidintas bendras sanglaudos politikai skirtas biudžetas, kad įgyvendinant šią politiką būtų galima tinkamai patenkinti būsimus investicijų poreikius; pabrėžia, kad reikia veiksmingai koordinuoti ES ir nacionalinį finansavimą, ir akcentuoja, kad bet kokia būsima reglamentavimo sistema turi apimti išsamų jos administracinio poveikio vertinimą; ragina Komisiją skatinti geriausią praktiką, vertinant valstybių narių nacionalines sistemas, ir imtis veiksmų siekiant panaikinti praktiką, dėl kurios atsiranda nereikalingo sudėtingumo; dar kartą patvirtina esminį Europos struktūrinių ir investicijų fondų vaidmenį mažinant regioninius skirtumus ir gerinant teritorinį prieinamumą ir junglumą, visų pirma nepalankioje padėtyje esančiose vietovėse, pavyzdžiui, kaimo, salų, kalnuotuose, atokiausiuose ir rytiniuose pasienio regionuose;

9. ragina Komisiją būsimuose pasiūlymuose dėl naujos sanglaudos politikos struktūros supaprastinimo propaguoti principą „iš apačios į viršų“ bei decentralizuotą požiūrį ir jų laikytis, užtikrinti privalomą konsultavimąsi su vietos ir regionų valdžios institucijomis ir partneriais, kaip apibrėžta Europos partnerystės elgesio kodekso 3 ir 4 straipsniuose, įskaitant pilietinės visuomenės organizacijas, ir skatinti jų dalyvavimą;

10. mano, kad geresnis fondų koordinavimas, vykdomas taikant aiškesnę, nuoseklesnę, labiau koordinuotą ir suderintą įvairių sanglaudos fondų sistemą, galėtų padėti pagrindą veiksmingesnei ir lankstesnei sanglaudos politikai, įskaitant įgyvendinimui, stebėsenai ir kontrolei skirtą bendrą taisyklių rinkinį ir vieną audito seką; mano, kad paramos gavėjams skirta vieninga integruota IT sąsaja kiekvienoje valstybėje narėje, apimanti visus programos ciklo etapus, sudaranti sąlygas paprastai elektroniniu būdu keistis duomenimis ir dokumentais, pagrįsta automatizuota duomenų teikimo priemone, ir atlikus išsamų poveikio vertinimą, galėtų suteikti pridėtinės vertės šioje srityje ir padidinti skaidrumą, nes būtų reguliariai ir lengvai prieinamu būdu teikiama naujausia informacija apie sanglaudos politikos projektų rezultatus; mano, kad reikėtų vengti kurti naujus mažus atskirus fondus, kad nebūtų skatinama tolesnė finansavimo priemonių fragmentacija ir lygiagrečių struktūrų kūrimas; mano, kad taikymo srities ir masto požiūriu defragmentuoti fondai tam tikrais

atvejais gali būti veiksmingesni įgyvendinant ES strateginių uždavinių sprendimus;

11. pripažįsta bendros Europos platformos, integruotos į nacionalines platformas, sukūrimo vykdant kitą peržiūrą po 2027 m. potencialą, kad paramos gavėjai, visų pirma smulkūs paramos gavėjai, galėtų greitai pasinaudoti įvairių ES fondų lėšomis; mano, kad Komisija ir valstybės narės turėtų teikti paramos gavėjams visą būtiną informaciją, kad jie galėtų pasinaudoti ES fondų lėšomis per šią platformą, taip pat užtikrinti tikralaikį keitimąsi duomenimis apie galutinius lėšų gavėjus, įskaitant geresnį duomenų rinkimą ir bendrų stebėsenos duomenų suvestinių rengimą įgyvendinant visas sanglaudos politikos programas; mano, kad to gali reikėti siekiant didinti paramos gavėjų pripažinimą ir informuotumą ir kad tai galėtų padidinti skaidrumą, užkirsti kelią dvigubam finansavimui ir sustiprinti finansų kontrolę, įskaitant sukčiavimo atvejų nustatymą;

12. primygtinai reikalauja, kad visos naujos IT sistemos ar kitos skaitmeninės platformos, įdiegtos programavimo laikotarpiu po 2027 m., padėtų supaprastinti su prašymais dėl duomenų rinkimo susijusius procesus, ir dėl jų pareiškėjams nebūtų pateikiama papildomų arba pasikartojančių su duomenimis susijusių prašymų;

13. vis dėlto pabrėžia, kad didesnis lankstumas neturėtų būti užtikrinamas ilgalaikio strateginio planavimo ir sanglaudos investicijų stabilumo sąskaita ir neturėtų lemti finansinio netikrumo ir didesnio sudėtingumo galutiniams paramos gavėjams; ragina užtikrinti, kad bet koks finansavimo prioritetų koregavimas programavimo laikotarpiu po 2027 m. ir toliau atitiktų regioninės plėtros tikslus;

14. pakartoja, kad remia reglamentą „BRIDGEforEU“ ir pabrėžia, kad reikia užtikrinti dar didesnį supaprastinimą, visų pirma tarpvalstybinėse programose, priimant specialiai pritaikytus sprendimus, kuriais būtų reaguojama į unikalius pasienio regionams kylančius ekonominius, socialinius ir geopolitinius iššūkius; pabrėžia, kad sanglaudos politika ir toliau turi būti skatinamas ir paprastinamas tarpvalstybinis, tarptautinis ir tarpregioninis bendradarbiavimas;

15. mano, kad pagal kitą sanglaudos politikos sistemą visais programos rengimo ir įgyvendinimo etapais turėtų būti skatinamas lyčių aspekto integravimas ir lyčių aspektu grindžiamas požiūris; ragina visas valstybes nares nuosekliau naudoti biudžeto sudarymo atsižvelgiant į lyčių aspektą stebėjimo priemonę ir pabrėžia, kad supaprastinimo priemonės neturi kenkti pastangoms integruoti lyčių aspektą;

16. mano, kad dėl dabartinės termino „sunkumų patirianti įmonė“ apibrėžties organizacijoms tenka nepagrįsta našta ir susidaro nereikalingo sudėtingumo inovacijoms, konkurencingumui ir

galimiems galutiniams sanglaudos fondų paramos gavėjams, todėl ją reikėtų peržiūrėti;

17. atkreipia dėmesį į tai, kad aktyvus ir privalomas vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas rengiant, programuojant, įgyvendinant, stebint ir vertinant projektus jų administruojamose srityse yra pagrindinė sėkmingo ir pritaikyto supaprastinimo sąlyga; pabrėžia, kad nesant tvirtos partnerystės su vietos ir regioniniais subjektais ir nesustiprinus jų administracinių gebėjimų kyla rizika, kad sanglaudos politika virs pernelyg centralizuotu procesu, darančiu nepakankamai poveikio subalansuotam Europos regionų vystymuisi;

18. ragina Komisiją išnagrinėti galimybę į Europos semestrą įtraukti teritorinio ir valdymo poveikio vertinimą; pabrėžia, kad Europos semestras turėtų atitikti sanglaudos politikos tikslus pagal SESV 174 ir 175 straipsnius, ir ragina regionus dalyvauti siekiant šių tikslų ir laikytis tvirtesnio teritorinio požiūrio; pabrėžia, kad regioninis BVP vienam gyventojui turi išlikti pagrindiniu kriterijumi nustatant valstybių narių asignavimus pagal sanglaudos politiką, ir mano, kad regioninis BVP vienam gyventojui galėtų būti papildytas kitais regioniniais socialiniais ir ekonominiais rodikliais (pvz., socialiniais, demografiniais ir kt. rodikliais), kurie padėtų tiksliau atspindėti socialinę ir ekonominę regionų padėtį, siekiant toliau mažinti socialinius ir teritorinius skirtumus, be kita ko, regionuose, ir sudaryti sąlygas veiksmingiau nukreipti investicijas ten, kur jų labiausiai reikia;

19. mano, kad tiesioginio valdymo programų nacionaliniai kontaktiniai punktai (NKP) turėtų būti įtraukti į nacionalinį ir regioninį sanglaudos ir kaimo plėtros fondų programavimą, siekiant skatinti sinergijas ir gerinti gebėjimų stiprinimą pagal visas centralizuotai ir bendrai valdomas programas, įgyvendinamas tose pačiose teritorijose ir politikos srityse;

20. ragina naudoti integruotas regioninės plėtros priemones, pavyzdžiui, ITI ir bendruomenės inicijuotos vietos plėtros (BIVP) priemonę, ir siūlo išnagrinėti galimybes siekiant padidinti sanglaudos politikos biudžeto dalies paskirstymą ITI, BIVP ar kitoms teritorinėms priemonėms visiems regionams, taip pat atsižvelgiant į konkrečius kaimo ir atokių vietovių ir ES rytinių pasienio regionų poreikius, daugiausia dėmesio skiriant projektams, kuriais galima veiksmingai patenkinti faktinius teritorinius poreikius; rekomenduoja išnagrinėti pasiūlymus dėl problemų sprendimo ir techninės pagalbos siekiant įgyvendinti strategijas ir užbaigti tyrimus; mano, kad integruotos teritorinės plėtros iniciatyvos sanglaudos ir kaimo plėtros politikos srityje ir už jos ribų, kurių skaičius vis auga, dažnai neturi konkrečių sąsajų su Europos struktūriniais ir investicijų fondais, o tai gali apriboti jų ilgalaikį poveikį;

21. nepritaria jokiai sanglaudos politikos programavimo centralizavimo pagal principą „iš viršaus į apačią“ ar renacionalizavimo reformai ir pakartoja, kad daugiapakopis valdymas, subsidiarumas, pasidalijamasis valdymas ir teritorinis požiūris turi išlikti jos pagrindiniais principais; mano, kad nors EGADP buvo sukurta taip, kad būtų galima greitai reaguoti į ekonominius iššūkius, ją įgyvendinant susidurta su didelėmis problemomis, įskaitant žemą lėšų įsisavinimo lygį, vėlavimą išmokėti lėšas ir nepakankamą paskirstymo proceso skaidrumą; vis dėlto pripažįsta tam tikrus teigiamus EGADP pokyčius, visų pirma tai, kad buvo nustatyti žaliųjų investicijų standartai ir reikšmingos žalos nedarymo principas; atkreipia dėmesį į tai, kad programose, kurioms taikomas tiesioginis valdymas, lėšų valstybėms narėms išmokėjimas nebūtinai atspindi į jas įtrauktų tarpinių ir siektinų reikšmių kiekį ir svarbą;

22. pabrėžia, jog nustatyta keletas centralizuoto modelio trūkumų, visų pirma susijusių su ES finansavimo atsekamumu, atskaitomybe, veiksmingumu ir ilgalaikiu poveikiu[1]; pabrėžia, kad tai apima nepakankamą vietos ir regionų valdžios institucijų ir pilietinės visuomenės dalyvavimą, taip pat vėlavimą, nepakankamą skaidrumą ir riziką, kad priemonės nebus užbaigtos įgyvendinti; įspėja, jog tai, kad nėra patikimų stebėsenos mechanizmų ir aiškių audito reikalavimų, gali pakenkti ES finansinių priemonių patikimumui ir ilgalaikiam poveikiui; ragina griežčiau prižiūrėti išmokas ir patikrintus rezultatus ir užtikrinti geresnę jų atitiktį, siekiant garantuoti, kad ES lėšos duotų apčiuopiamos naudos piliečiams ir socialiniams bei ekonominiams subjektams; pabrėžia, kad daugiapakopis valdymas sudaro sąlygas plėtoti visiems regionams pritaikytus sprendimus, ir pabrėžia įtraukių bendro projektavimo procesų, kuriuose dalyvautų vietos ir regionų valdžios institucijos, svarbą;

23. nepritaria bendros nacionalinės programos idėjai, nes į ją nepakankamai įtraukiamos vietos ir regionų valdžios institucijos ir ji atitolusi nuo vietos realijų, o tai sukeltų pavojų galimybei įgyvendinant sanglaudos politiką atsižvelgti į skirtingus poreikius pagal sektorių politikos, makroregioninių, nacionalinių, regioninių ar vietos priemonių tikslus ir ypatumus, ar net panaikintų tokią galimybę; primygtinai tvirtina, kad teritoriniu principu grindžiamų programų, valdomų NUTS 2[2] regionų lygmeniu, naudojimas praeityje buvo labai svarbus siekiant patenkinti faktinius poreikius vietoje ir veiksmingai sumažinti regionų socialinius ir ekonominius skirtumus,

---

1 OL C 114, 2023 3 29, p. 5; OL C, C/2024/5471, 2024 9 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5471/oj, 53–56 punktai.

2 NUTS (teritorinių statistinių vienetų nomenklatūra) yra ES klasifikavimo sistema, pagal kurią statistikos tikslais nurodomi valstybių regionai. NUTS 2 nurodomi pagrindiniai regionai (regioninės politikos tikslais).

todėl ateityje jis ir toliau turi būti sanglaudos politikos pagrindas;

24. pabrėžia bendradarbiavimo, keitimosi žiniomis ir gebėjimų stiprinimo svarbą vietos ir regionų valdžios institucijoms, įskaitant investicijas į jų techninius ir administracinius gebėjimus; įspėja, kad be tvirtos partnerystės su vietos ir regionų valdžios institucijomis sanglaudos politika gali tapti pernelyg centralizuota ir mažiau veiksminga skatinant subalansuotą regioninę plėtrą; pabrėžia, kad supaprastinimo pastangomis turėtų būti propaguojamas vietos ir regionų valdžios institucijų, kurios yra labai svarbios siekiant sėkmingai įgyvendinti ES lėšomis, visų pirma Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), Sanglaudos fondo lėšomis ir pagal INTERREG programas finansuojamus projektus, vaidmuo; pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimo stiprinimas, be kita ko, programavimo etape, yra labai svarbus siekiant užtikrinti sanglaudos politikos veiksmingumą, teritorinę svarbą ir atsparumą; ragina laikytis subalansuoto požiūrio, kuriuo būtų supaprastintos procedūros, kartu išsaugant daugiapakopį valdymą ir teritorinę vietos ir regionų dalyvavimo pridėtinę vertę;

25. pripažįsta, kad veiklos rezultatais grindžiami mechanizmai gali padėti užtikrinti, kad sanglaudos politika būtų veiksmingesnė ir labiau orientuota į rezultatus; vis dėlto įspėja, kad 2028–2034 m. programavimo laikotarpiu šis modelis neturėtų būti taikomas griežtai arba kaip universalus sprendimas; pabrėžia, kad nors tokie mechanizmai gali skatinti veiksmingumą, jais turi būti atsižvelgiama į įvairių išlaidų sektorių ypatumus ir galutinių naudos gavėjų heterogeniškumą, ypač tokiose srityse kaip moksliniai tyrimai, socialinė politika ir vietos infrastruktūra, kuriose trumpalaikiai išmatuojami rezultatai gali nevisiškai atspindėti ilgalaikį poveikį;

26. įspėja, kad taikant dabartinius veiklos rezultatais grindžiamus modelius dažnai pasikliaujama centralizuotomis valdymo struktūromis, o tai gali trukdyti regionų ir vietos valdžios institucijų gebėjimui veiksmingai tenkinti konkrečius teritorinius poreikius; pabrėžia, kad taikant bet kokį būsimą rezultatais grindžiamą įgyvendinimą neturėtų būti kenkiama pagrindiniams sanglaudos politikos principams, pavyzdžiui, daugiapakopiam valdymui, subsidiarumui ir teritoriniam požiūriui, ir kartu turi būti taikomos gerokai griežtesnės apsaugos priemonės patikimam ES lėšų valdymui užtikrinti;

27. ragina Komisiją patvirtinti lanksčią ir subalansuotą finansavimo sistemą, kuri apimtų rezultatais grindžiamą ir tradicinį sąnaudomis grindžiamą finansavimą, kad būtų galima priimti prie vietos aplinkybių pritaikytus sprendimus; pritaria tam, kad būtų dažniau naudojamos vienkartinės išmokos, grindžiamos tarpinėmis reikšmėmis, kaip praktikuojama įgyvendinant programą „Kūrybiška Europa“, kartu užtikrinant, kad regionų ir vietos valdžios institucijos išsaugotų autonomiškumą, kurio reikia sanglaudos politikai

įgyvendinti;

28. konkrečiai pripažįsta, kad valdžios institucijos, pilietinės visuomenės organizacijos ir MVĮ neturėtų nukentėti dėl veiklos rezultatais grindžiamų modelių diegimo, visų pirma atsižvelgiant į jų vidutinių finansinių išteklių apribojimus priemonėms iš anksto finansuoti arba galimiems nuostoliams išvengti tais atvejais, kai tikslai nepasiekiami;

29. pripažįsta, kad likvidumo problemos atgraso galimus paramos gavėjus, įskaitant vietos valdžios institucijas, kurie kai kuriose valstybėse narėse turi nepakankamai fiskalinės ir biudžeto autonomijos, nuo paraiškų dėl pagal sanglaudos politiką finansuojamų projektų teikimo; todėl ragina tokiais atvejais, taip pat kaimo, pasienio ir salų vietovėse gerokai ir atsižvelgiant į poreikius padidinti išankstinį finansavimą, kad būtų remiamas greitas sanglaudos politikos lėšų išmokėjimas, kartu supaprastinant bendro finansavimo taisykles;

30. palankiai vertina 2021–2027 m. sanglaudos politikos laikotarpio vidurio peržiūroje Komisijos pateiktą pasiūlymą, kad programoms, įgyvendinamoms pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą NUTS 2 regionuose, besiribojančiuose su Rusija, Baltarusija ar Ukraina, turėtų būti suteikta galimybė gauti 9,5 % vienkartinį išankstinį programos asignavimų finansavimą ir 100 % ES finansavimą; primygtinai ragina Komisiją pasiūlyti papildomų priemonių, kuriomis būtų tenkinami ES rytinių pasienio regionų poreikiai;

31. reiškia susirūpinimą dėl reguliariai gaunamų suinteresuotųjų subjektų pranešimų, kad rengdamos partnerystės susitarimus valstybės narės nepakankamai taiko horizontaliuosius principus; siūlo, kad peržiūrėtas Europos partnerystės elgesio kodeksas būtų tiesiogiai įtrauktas į BNR, siekiant užtikrinti jo privalomą pobūdį ir tai, kad jis apimtų teritorinį poveikį turinčias tiesioginio valdymo programas; ragina Komisiją griežtai užtikrinti partnerystės principo taikymą ir išnagrinėti priemones, kuriomis būtų stiprinami Parlamento priežiūros ir stebėsenos įgaliojimai, susiję su partnerystės susitarimais ir programomis; ragina Komisiją užtikrinti, kad valstybės narės vykdytų reguliarią priežiūrą, įskaitant partnerių priežiūrą vykdant stebėseną ir ekspertų atranką, siekiant garantuoti tinkamą kompetenciją ir užkirsti kelią sukčiavimui;

32. primena, kad svarbu griežtai taikyti ES finansines taisykles visoms programoms ir visiems paramos gavėjams, kad būtų išvengta visų formų sukčiavimo, interesų konfliktų, korupcijos, dvigubo finansavimo ir pinigų plovimo; ragina Komisiją ir valstybes nares pasiūlyti papildomų priemonių siekiant užkirsti kelią dvigubam finansavimui ir jo išvengti, padidinti integruotų projektų galimybes, užtikrinti duomenų gavybos priemonių sąveikumą ir kuo labiau sumažinti vadovaujamųjų institucijų duomenų saugojimo pareigas;

pakartoja savo raginimą Komisijai naudotis IT priemonėmis, pavyzdžiui, ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistema (EDES) ir ARACHNE, kurios yra privalomos visiems ES fondams, įskaitant tuos, kuriems taikomas pasidalijamasis valdymas, ir užtikrinti geresnį naujų technologijų naudojimą, kad ES biudžetas būtų geriau apsaugotas nuo sukčiavimo ir netinkamo lėšų panaudojimo; pabrėžia, kad reikia užtikrinti ES biudžeto supaprastinimo ir apsaugos pusiausvyrą; primena, kad supaprastinimo pastangos turi atitikti gero administravimo, viešųjų pirkimų ir kontrolės principus, kurie visi yra būtini siekiant laikytis socialinių sąlygų ir teisinės valstybės principo;

33. ragina Komisiją atlikti sanglaudos fondų ir sektorių programų sąveikos tyrimus, kaip ji tai padarė programos „Europos horizontas“ atveju;

34. ragina suteikti daugiau tiesioginių galimybių regionų ir vietos valdžios institucijoms, taip pat miestams ir miestų valdžios institucijoms gauti ES finansavimą, be kita ko, plečiant ITI naudojimą ir daugiausia dėmesio skiriant socialiniams ir ekonominiams partneriams skirtiems projektams; ragina Komisiją išnagrinėti papildomus būdus, kaip užtikrinti, kad vietos ir regionų valdžios institucijos, pilietinė visuomenė ir kiti paramos gavėjai galėtų toliau naudotis ES finansavimu tais atvejais, kai nacionalinės vyriausybės pažeidžia teisinės valstybės principą, nesusilpninant Teisinės valstybės sąlygų reglamento[1] taikymo; pabrėžia, kad finansavimas neturi būti perskirstytas kitoms programoms, kad būtų išsaugotas sprendimo dėl sustabdymo vientisumas, kol nebus pasiekti jo tikslai ir įvykdytos visos galimybės gauti finansavimą sąlygos;

35. be to, ragina sukurti nuolatinį patariamąjį tinklą, kuris koordinuotų savo darbą su jau esamomis programomis ar struktūromis, siekdamas padėti savivaldybėms įveikti sudėtingus sanglaudos politikos įgyvendinimo aspektus;

36. palankiai vertina tokias priemones kaip ES kaimo priemonių rinkinys, kuriuo siekiama padėti paramos gavėjams naudotis esamomis programomis; vis dėlto pabrėžia, kad tokių vieno langelio principu veikiančių centrų poreikis išryškina tai, kad dabartinės struktūros yra pernelyg sudėtingos ir kad jos vis dar neprieinamos daugeliui paramos gavėjų, visų pirma mažoms valdžios institucijoms;

37. pabrėžia, kad reikia skubiai didinti investicijas į veiksmingų ir tinkamų administracinių gebėjimų stiprinimą, skiriant specialius finansinius išteklius ir techninę pagalbą, visų pirma vietos ir regionų

---

[1] 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2092 dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo (OL L 433 I, 2020 12 22, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj).

valdžios institucijoms, įskaitant esančias salų ir atokiose vietovėse, ir ypatingą dėmesį skiriant regionams, kuriuose lėšų įsisavinimo lygis istoriškai žemas, siekiant remti decentralizuotą ir veiksmingą ES lėšų valdymą ir įgyvendinimą;

38. ragina sanglaudos politikos sistemoje stiprinti techninės pagalbos priemones, pavyzdžiui, parengtas bendradarbiaujant Europos investicijų bankui ir Komisijai, siekiant remti teritorinio investavimo strateginio planavimo pajėgumus, taip pat tikslinę konsultacinę paramą projektų nustatymui, planavimui ir rengimui; pripažįsta esminį finansinių priemonių vaidmenį skatinant konkurencingumą visuose ES regionuose ir pritraukiant tiek privačias, tiek viešąsias lėšas;

39. pabrėžia, kad sanglaudos politikos sėkmė priklauso nuo į ateitį orientuotų ir įtraukių strategijų, tinkamo suinteresuotųjų subjektų ir pilietinės visuomenės dalyvavimo ir patikimo valdymo; pripažįsta, kad reikia skatinti rezultatais grindžiamus valdymo metodus, įskaitant išmatuojamų rodiklių ir pokyčių teorija grindžiamų modelių naudojimą vertinant programas; pabrėžia, kad svarbu skirti konkrečių išteklių socialinių partnerių gebėjimams stiprinti, o pilietinės visuomenės organizacijoms – stiprinti jų vaidmenį užtikrinant gerą valdymą ir įgyvendinant ES lėšas;

40. prašo Komisijos naujoje valstybės pagalbos sistemoje pasiūlyti dar labiau supaprastinti valstybės pagalbos taisyklių taikymą su sanglauda susijusio tarpsektorinio finansavimo derinant ES ir nacionalines lėšas (kaip antai taikant daugiakanalį finansavimą „Europos socialinio fondo +“ ir ERPF lėšomis) atveju, siekiant sumažinti klaidų lygį ir administracinę naštą nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis, kartu didinant sanglaudos politikos investicijų veiksmingumą vietoje ir išvengiant rinkos iškraipymo; ragina Komisiją išnagrinėti, ar pasidalijamojo valdymo programoms kai kuriais atvejais galėtų būti taikomos valstybės pagalbos taisyklių išimtys, panašios į taikomas tiesioginio valdymo programoms, kaip antai programai „Europos horizontas“ arba Europos infrastruktūros tinklų priemonei;

41. primygtinai ragina Komisiją, atsižvelgiant į būsimą Europos viešųjų pirkimų direktyvos[1] peržiūrą, toliau skatinti taikyti socialinę nuostatą ir naudoti kolektyvines derybas; pabrėžia, kad perkančiosios organizacijos turi iš viešųjų konkursų pašalinti ekonominės veiklos vykdytojus, kurie yra įsitraukę į nusikalstamą veiklą; ragina nustatyti sanglaudos politiką reglamentuojančias taisykles, kad viešąsias lėšas būtų galima skirti tik toms įmonėms, kurios paiso darbuotojų teisių ir

---

[1] 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (Tekstas svarbus EEE) (OL L 94, 2014 3 28, p. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).

galiojančių darbo sąlygų taisyklių;

42. mano, kad turėtų būti stiprinamas bendro audito principas ir primena, kad vieno bendro audito metodo taikymas praktiškai priklauso nuo valstybių narių audito įstaigų atlikto solidaus ir patikimo audito darbo; pabrėžia, kad būsimoje sanglaudos politikoje turėtų būti nustatytas peržiūrėtas, sustiprintas ir vieningas požiūris į auditą ir kontrolę ir kad šiuo požiūriu turėtų būti siekiama sumažinti tiek klaidų, tiek sukčiavimo lygį stiprinant prevencinę (*ex ante*) kontrolę biudžetinio laikotarpio pradžioje, kad būtų sumažinti kontrolės trūkumai ir rizika; pabrėžia, kad šį požiūrį svarbu suderinti su Europos Audito Rūmų rekomendacijomis, visų pirma stiprinant finansų valdymą, didinant išlaidų veiksmingumą ir užtikrinant, kad nebūtų kartojamos ankstesniais programavimo laikotarpiais nustatytos klaidos;

43. ragina audito įstaigas visoje ES ir visus fondus nuosekliau aiškinti reglamentus ir pasisako už labiau rizika grindžiamą audito strategiją, kad būtų išvengta nereikalingo dubliavimosi, kartu užtikrinant veiksmingą finansų priežiūrą ir sukčiavimo prevenciją; pabrėžia, kad valstybių narių, kurioms taikomas teisinės valstybės sąlygų mechanizmas arba 7 straipsnio procedūra, arba kurios nedalyvauja Europos prokuratūros veikloje, įgyvendinamos programos turi būti griežčiau tikrinamos;

44. ragina Komisiją pasiūlyti standartizuoti ir plačiau naudoti supaprastintą išlaidų apmokėjimą ir su išlaidomis nesusijusį finansavimą ir pabrėžia svarbų jų vaidmenį mažinant administracinę naštą, klaidų lygį ir gerinant rezultatus; rekomenduoja išplėsti šiuos mechanizmus, visų pirma supaprastinant viešųjų pirkimų, tikrinimo ir audito ribų reikalavimus; pabrėžia jų naudingumą aplinkybėmis, kai tikslus galima aiškiai patikrinti, ypač mažesniems paramos gavėjams, pavyzdžiui, vietos valdžios institucijoms, pilietinės visuomenės organizacijoms ir vietos veiklos grupėms, arba projektams, kuriuose dalyvauja labai mažos įmonės ir socialinės ekonomikos subjektai, siekiant sumažinti biurokratiją ir paspartinti įgyvendinimą; ragina Komisiją išnagrinėti galimybes nustatyti supaprastintas ataskaitų teikimo ir audito procedūras vietos valdžios institucijoms, kurių veikla apima mažiau nei 100000 gyventojų, ir paramos gavėjams, esantiems kaimo vietovėse, salose ir atokiausiuose ES regionuose, siekiant užtikrinti supaprastinimo ir patikimo finansų valdymo pusiausvyrą;

45. mano, kad būtina pakeisti požiūrį į auditą ir kontrolę, atsisakant statistinės ekstrapoliacijos naudojimo finansinėms pataisoms, siekiant aiškiai atskirti netyčines klaidas ir sukčiavimą ir užtikrinti, kad tokios pataisos būtų taikomos tik sisteminių pažeidimų ir tyčinio sukčiavimo atvejais, ir išvengti pernelyg didelio darbo krūvio ar finansinės naštos paramos gavėjams ir vadovaujančiosioms institucijoms; pabrėžia, kad administracinė ir finansinė našta,

susijusi su finansų kontrolės ir audito darbu, taip pat tolesniais veiksmais, visada turėtų būti proporcinga lėšų dydžiui ir susijusiai rizikai;

46. ragina Komisiją išnagrinėti įvairias galimybes didinti ES fondų papildomumą, be kita ko, į BNR vėl integruojant bendruomenės ir vietos plėtros intervencines priemones pagal EŽŪFKP;

47. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Europos Audito Rūmams, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, Regionų komitetui ir valstybių narių nacionaliniams bei regioniniams parlamentams.